

Laiškai
LIETUVIAMS

1951 m.

Spalių (October) mėn.

Vol. 2, No. 10

VALDOVO MEILĖ

Paskutinį šio mėnesio sekmadienį minime Kristų Valdovą. Gyvenimo kryžių slegiami, kartais suabejojame to Valdovo gerumu. Daugeliui kilnioji Kristaus asmenybė yra aptemusi. Čia duodamas vienas perskyrimas iš prancūzų kalba parašyto veikalą "Un appel a l'amour". Tai yra ištrauka iš jaunos vienuolės dienoraščio. Dienoraštis buvo rašomas paties Išganytojo ir vienuolyno vyresniųjų pageidavimu. Jis atskleidžia mums didžias V. Jėzaus pastangas laimėti žmonių širdis.

Jei kas nėra linkęs pasitikėti "privačiais apreiškimais" gali šitų eilučių neimti, kaip išėjusių iš dieviškosios burnos. Kad "Dievas yra meilė" pakankamai aišku iš kitų teologijos šaltinių ir yra neabejotina tikėjimo tiesa. O čia dedamas vertimėlis gali pasitarnauti sustiprinimui pasitikėjimo Dievo gerumu.

1922 metais, lapkričio mėnesio 22 dieną, Išganytojas, apsireiškęs Juozefai Menendez, taip kalbėjo:

"Aš visas esu meilė! Mano Širdis tai meilės begalybė.

Meilė sukūrė žmogų ir visa, kas pasaulyje yra, atidavė jam tarnauti.

Meilė palenkė Tėvą duoti savo Sūnų paties kalte žūvančiam žmogui gelbėti.

Meilė išgavo skaisčiausios, dar kone kūdikio, mergaitės žodį tapti Dievo motina ir priimti visus tos dieviškos motinystės uždėsimus kentėjimus ir atsisakyti šventyklos gyvenimo malonumų.

Meilė pagimdė mane žiemos glūdumoje, neturtėlį, nieku neaprupintą.

Meilė slėpė mane tris dešimtis metų tamsiausiam užkampyje ir prie prasčiausių darbų.

Meilė vertė mane rinktis vieatvę, tylą... gyventi niekieno nežinomam ir mielai pasi-

duoti savo motinos ir pasirinktojo neva tėvo įsakymams.

Meilė pramatė daugybę, laikų būvyje, mane paseksiančių sielų, kurios su didžiausiu malonumu taikys savo gyvenimą prie manojo.

Meilė paskatino mane apglėbti visas žmogiškosios prigimties silpnybes.

Mano Širdies meilė žvelgė dar toliau. Ji žinojo, kiek daug pavojuose atsidūrusių sielų ras gyvenimą, padedamos daugelio kitų sielų pasišventimo bei aukų.

Meilė vertė mane kęsti negarbingų paniekimų kančias... išlieti mano kraują ir mirti prie kryžiaus žmogui gelbėti, žmonijai išpirkti.

Taip pat meilė pramatė ateityje daugybę sielų prisijungsiant prie mano sopulių, mano krauju nudažysiant savo kentėjimus ir paprasčiausius veiksmus, kad tik laimėtų man didesnę skaičių sielų.

Visa tai aš tau, Juozefa, aiškiai apsakysiu, kad būtų žinoma, kiek toli siekia mano Širdies meilė sieloms.

Aš esu meilė! Mano Širdis negali sulaikyti ją ryančių liepsnų!

Taip labai aš myliu sielas, kad už jas atidaviau savo gyvybę!

Kadangi myliu, todėl pasilikau altoriaus namelyje. Jau dvidešimts amžių būvu tenai dieną ir naktį duonos pavidalo dengiamas, ostijoje pasislėpęs, kenčiu pamiršimą, vienumą, paniekas, piktažodžiavimus, įžeidimus, šventvagystes, nes myliu!

Kadangi myliu sielas, palikau joms atgailos sakramentą, ne sykį, ne du joms atleisti, o kiek tiktai kartų bus joms reikalinga atgauti malonę. Tenai aš jų laikiu... trokštu, kad jos ateitų nusimazgoti savo kaltes ne vandeniu, o mano paties krauju.

LETTERS TO LITHUANIANS. Published monthly by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Yearly subscription one dollar. Single copy 10 cents.

Entered as second-class matter at the Post Office at Chicago, 111. Additional office of mailing in Putnam, Conn. LAIŠKAI LIETUVIAMS leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S. J. Administratorius Petras Kleinotas, S. J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Telefonas: HEmlack 4-1677.

Metinės prenumeratos kaina 1 doleris. Atskiras numeris 10 centų.

N. P. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Vinjetės J. Pilipausko

Amžių bėgyje aš įvairiai apreiškiau žmonėms savo meilę. Aš jiems parodžiau, kaip labai mane graužia troškimas juos išganyti. Aš daviau jiems pažinti savo širdį. Tas pamaldumas, tartum šviesa, pasklido pasaulyje. Šiandien juo naudojasi širdims suminkštinti visi besidarbuojantieji mano karalystei praplatinti.

Dabar aš noriu dar daugiau. Jei aš reikalauju už mane graužiančią meilę atsimekėti meile, tai nėra vienintelis mano troškiamas dalykas. Aš geidžiu, kad sielos tikėtų į mano gailestingumą, kad jos visko lauktų iš mano gerumo, kad jos niekada neabejotų mano atlaidumu.

Aš esu Dievas, meilės Dievas! Esu tėvas, bet švelnia meile, ne aštrumu mylės tėvas. Mano širdis be galo šventa, tačiau be galo ir išmintinga. Pažindama žmogaus silpnumą bei trapumą, ji lenkiasi prie nusidėjėlių su begaliniu gailestingumu.

Aš myliu pirmąjį kartą nusidėjusias sielas, kai jos ateina pas mane nuolankiai prašyti atleidimo. Aš jas tebmyliu ir tada, kai jos apverkia savo antrąjį nusikaltimą, net kai tas pasikartoja, nesakau milijardą, o milijonus bilijardų kartų. Aš jas myliu, visuomet atleidžiu, mazgoju tame pačiame krauje, kaip ir pirmąją nuodėmę.

Sielos manęs nevargina ir mano širdis nuolatos jų laukia ateinant ieškoti prieglaudos: juo vargingesnės, juo mielesnės. Ar ne labiau rūpi tėvui ligonis vaikas už sveikuosius? Ar ne jam tenka didžiausias rūpestis bei švelnumas? Panašiai ir mano širdis lieja daug didesnę gausybę užuojautos ir švelnumo nusidėjėliams, negu teisiesiems.

Štai ką aš noriu išaiškinti sieloms: aš pamokysiu nusidėjėlius, kad mano širdies gailestingumas yra neišsemiamas; atšalusius ir abejingus aš pamokysiu, kad mano širdis yra jas uždegti geidžianti ugnis, nes jas myli. Gerąsias ir pamaldžiausias sielas pamokysiu, kad mano širdis yra pažangos kelias tobulybėn ir saugus kelias į laimingą tikslą. Pagaliau man pasišventusias sielas, kunigus ir vienuolius, tas mano rinktines ir labiausiai mylimas sielas, aš dar sykį paprašysiu duoti man savo meilę ir neabejoti manąja. O jau už vis labiau aš prašysiu jas

turėti pasitikėjimo ir neabejoti mano gailestingumu. Kaip lengva yra visko laukti iš mano Širdies!

Aš noriu atleisti. Aš noriu karaliauti. Noriu atleisti sieloms ir tautoms. Noriu viešpatauti sieloms, tautoms ir visam pasauliui. Aš noriu išplėsti savo taiką iki pasaulio pakraščiu, o jau ypatingai šioje palaimintoje žemėje (Prancūzijoje, Vert.) mano širdies pamaldumo lopšyje. Taip aš noriu būt jos taika, jos gyvybė. Aš esu Išmintis ir Laimė. Aš esu Meilė ir Gailestingumas. Aš esu Taika, ir aš viešpatausiu!

Nedėkingumui sunaikinti aš paleisiu savo gailestingumo sroves. Įžeidimams atitaisyti aš pasirinksiu aukų, kurios išgaus atleidimą...

Taip, dar daug yra pasaulyje man patikti trokštančių sielų... Dar yra dosnių sielų, kurios man atiduos viską, ką jos turi, kad aš pasinaudočiau, kaip trokštu, kaip noriu.

Aš pradėsiu karaliauti, rodydamas gailestingumą, nes mano karalystė tai taikos ir meilės karalystė. Štai ko noriu pasiekti, štai mano meilės uždavinys.

Tuo savo atsišaukimu aš kreipius į visus: ir į man pašvęstas sielas ir į pasauliečius; į teisiuosius ir į nusidėjėlius; į mokslo žmones ir į nemokytus; į valdovus ir į valdomuosius. Visiems aš sakau: jei jūs norite laimės — aš esu. Norite turtų — aš esu begalinis turtas. Geidžiate ramybės — aš esu ramybė. Aš esu gailestingumas ir meilė ir aš noriu būti Jūsų karalius!”

Išvertė **J. Kidykas, S. J.**

KNYGA APIE FATIMĄ

Neseniai išėjo iš spaudos nauja knyga apie Fatimą “Marija Kalba Pasauliui”. Knyga yra didelio formato, 264 pusė, su 18 paveikslų. Kaina du doleriai. Joje yra smulkiai aprašyta, ką pasakė Marija, pasirodžiusi 1917 m. Portugalijoje, ko ji reikalavo iš žmonių, ką matė tada susirinkę į pasirodymų vietą septyniasdešimt tūkstančių asmenų. Dabar kasmet gegužės ir spalio mėnesiais suplaukia į Fatimą netoli milijono įvairių luomų bei profesijų žmonių.

Itališkai tą knygą parašė prof. L. Gonzaga de Fonseca, bet greitai ji buvo išversta į portugalų, prancūzų, anglų, vokiečių ir lenkų kalbas. Italų kalba jau išėjo 10 laidų, o vokiečių — 9. Išsparduota šimtai tūkstančių egzempliorių. Lietuvių kalbon ją išvertė ir išleido kun. M. Vembrė. Kalbą taisė rašytojas St. Santvaras. Knygą galima užsisakyti pas leidėją šiuo adresu: Fatimos knyga, 122 Canton St., Stoughton, Mass.

KAIP ŽMONES PRARANDA TIKĖJIMĄ

Šių metų rugpiūčio mėnesio numeryje buvome paskelbę anketą, klausdami atšalusiųjų nuo tikėjimo skaitytojų, kokios yra jų atšalimo ir netikėjimo priežastys. Jau rašydami tą anketą numanėme, kad dauguma skaitytojų nurodys labai menkas, visai nepagrįstas priežastis ir nieko neįrodančius, jau nuo seniai vartojamus, nudėvėtus argumentus. Todėl jau ir anketoje pažymėjome, kad esame įsitikinę, jog nė viena tų priežasčių nebus pakankama, kad žmogus galėtų be savo kaltės nutraukti ryšius su Bažnyčia.

Buvo galima spėti, kad dauguma sakys, jog prarado tikėjimą ir nutolo nuo Bažnyčios, matydami blogą kai kurių kunigų elgesį. Tikrai, dauguma atsakymų į anketą yra iš šios srities. Šiuo klausimu duosime Vėliau straipsnį, nors jau apie tai esame ne vieną kartą „Laiškuose Lietuviams“ rašę ir sakę, kad ši priežastis yra nerimta, nes į bažnyčią mes einame ne dėl kunigo, bet dėl Dievo. Yra teisinga, ką kažkoks rašytojas yra pasakęs: „Mūsų tikėjimas turėtų būti dar tvirtesnis, matant, kad, nežiūrint kai kurių kunigų blogo elgesio, Bažnyčia vis auga ir tobuleja. Taigi, Bažnyčia yra tikrai dieviškos kilmės, kad net blogiausi kunigai jos neįstengia sugriauti“.

Čia dedame T. J. Venckaus, S. J., atsakymą dviems skaitytojams. Gal šis atsakymas atrodo per trumpas ir jų nepatenkins. Bet norime pažymėti, kad jei laukiate iš mūsų stiprių argumentų prieš jūsų netikėjimo priežastis, pirmiau jūs patys turite duoti rimtų argumentų, dėl ko netikite. Neužtenka kartoti tai, kas jau šimtus kartų mažai galvojančių ir piktos valios žmonių buvo pasakyta. Ir vienam ir kitam skaitytojui patartume pastudijuoti garsiąją Pastoriaus „Popiežių Istoriją — Geschichte der Paepste“. Šiame veikle rasite istoriškas labai rimtas ir stipriais argumentais paremtas žinias apie popiežius bei Bažnyčią ir atsakymus į daugelį mūsų priešų vartojamų priekaištų.

Redakcija

Labai gera mintis atėjo „Laiškų Lietuviams“ Redakcijai duoti žmonėms progos pagalbėti ir pakalbėti ne tik apie tai, kas tikėjimą palaiko ir stiprina, bet ir apie tai, kaip jis yra prarandamas. Šio skyriaus problemos priklauso religinei psichologijai.

Popiežius ir Kryžiuočiai

B. P. (autorius pasirašo pilną pavardę) rašo, kad jo tikėjimas gerokai susilpnėjo, skaitant Lietuvos istoriją. Jis ten išskaitęs, kad kryžiuočiai kalbėdavę rožančių ir giedodavę šventas giesmes, o Šv. Sostas juos laiminges, kad jiems geriau sektųsi žudyti lietuvius. Tiesa, pastebi autorius, lietuviai tada dar buvę pagonys, bet vis tiek nebuvo krikščioniška nešti Evangeliją su kardu, reikėjo ją nešti su meile. Autorius sako, kad šis faktas jį atšaldęs nuo katalikybės, nors dar komunistu ir nepadaręs.

Koks gali būti atsakymas? Šiandien visi pripažįsta, kad vokiečių riterių taktika ir metodai buvo nevykę ne tik teoretiškai, bet ir praktiškai, nes jiems lietuvių atversti nepasisekė. Autoriaus tvirtinimas, kad Popiežius riteriams siuntęs palaimą laimėti mūsų ir daugiau lietuvių išžudyti yra istoriniai klausimai. Man labai būtų įdomu pamatyti, kur tai pasakyta ir kokie dokumentai tai liudija. Popiežius tvirtina religinių ordenu regulas ir už tai atsako, bet neatsako už ordeno veiksmus ir už jo padarytas klaidas. Jeigu autorius nori ką nors prieš popiežių įrodyti, tai turi paimti kryžiuočių ordeno regulas, kurios buvo popiežiaus patvirtintos, ir parodyti, kad ten yra punktų, kurie leidžia jiems kuo daugiausia pagonių išžudyti ir kad jų maldos bei popiežiaus laiminimas yra kaip tik tam tikslui skiriami.

Bažnyčia atsako už jos patvirtintų religinių principų grynumą, bet neatsako už tai, kaip tie principai pavienių žmonių ar grupių buvo gyvenime pritaikyti. Taigi, jeigu kryžiuočiai vartojo klaidingus ir nekrikščioniškus metodus, ką dauguma geriausių istorikų smerkia, tai juos ir aš ir autorius galime pasmerkti. Bet negalime smerkti Bažnyčios, nes ji nėra atsakinga už

atskirų žmonių ar grupių elgesį. Taigi, be reikalo tie istoriniai faktai sudrumstė Jūsų tikėjimą. Atskirkite atskirų žmonių klaidas nuo Bažnyčios, kuri yra Kristaus įsteigta, Jo nuolat globojama ir todėl negali klysti.

Kažin kas užsimerkia!

Viena moteriškė rašo, cituodama du laikraščio "Voice" straipsnelius: "Prieš ką jie užsimerkia" ir "Popiežius pasmerkė save". Paimsime ištrauką iš pirmojo straipsnelio: "Su mažomis išimtimis Romos katalikų dvasiškija eina su ponija nuo pat katakombinio amžiaus pabaigos. Popiežiai gyvena, kaip ciesoriai; vyskupai ir vienuolių viršininkai, kaip kunigaikščiai, o kunigai, kaip bajorai. Šiais laikais jų gyvenimas nėra pasikeitęs. Ar jie mato tame nusikaltimą? Juk ne." Toliau straipsnelyje sakoma, kad kunigai nepraleidžia progos kalbėti prieš gimdymo kontrolę, prieš abortus, prieš išsiskyrimus, bet užmerkia akis prieš daug baisesnius dalykus, kaip karus ir žudynes tarp katalikiškų tautų, kurias lenkai vykdė po pirmojo karo, kad popiežius pripažinęs lenkų vagystę, kai jie išplėšė Vilnių ir trečdalį Lietuvos. Toliau rašo: "Divorsas, gimdymo kontrolė, abortas, darbininkų išnaudojimas yra tik šešėlis prieš anas baisenybes, kurias popiežius nelaiko nei nuodėme, nei nusikaltimu". Antrojo straipsnelio priekaištai teka ta pačia srove.

Manychiau, kad mesti prieš ką nors eilę priekaištų yra visai lengva. Aš patieksiu autorei eilę priekaištų, kurie, tiesa, nėra religinės kilmės, bet kuriuos ji, be abejo, bus girdėjusi. Štai keletas: "Dipukai, su mažomis išimtimis, yra labai nedėkingi, aš jų niekadod daugiau nebekviesčiau. Dipukai, su mažomis išimtimis, yra bedieviai, neina į bažnyčią, gyvena su svetimomis moterimis. Lietuviai buvo naciai, palaikė Hitlerį. Prancūzai tai suprato ir pradėjo siųsti lietuvių pabėgėlius atgal. Lietuviai buvo komunistai, nes kai rusai atėjo, tai jie nė vieno šūvio į juos nepaleido ir savo kariuomenę jiems atidavė be kovos. Gydytojai ima didelius honorarus, plėšia žmones, negydo nemokamai neturtingų žmonių, nepriima jų į ligonines, jei sergi, neateis tavęs pažiūrėti, o turtingiems jie visados turi laiko. Žiūrėk, kokie plėšikai tie advokatai, kiek jie nuo

žmogaus lupa, kaip nežiūri teisybės, gina tuos, kurie daugiau jiems moka. Amerika tai kapitalistų kraštas, ten visi engia darbininkus, persekioja negrus, nieko kito nežino, kaip tik lieti ginklus demokratijai naikinti. Nepriklausoma Lietuva tai buvo smetoninės valdžios fašistinis kraštas, kurs pasidarė pavojingas net kaimyninėms valstybėms..." Būtų galima dar ilgai panašią litanią tęsti, bet, tur būt, jau skaitytojams nusibodo. Tegul autorė pamėgina atremti tuos priekaištus. Kuo jie visi šlubuoja? Tiek autorės, tiek mano surinktiems priekaištams yra štai kas bendra:

1. Nėra tinkamos pagarbos problemoms;
2. Nėra nuoširdumo (angliškai sakyčiau nėra "fair play");
3. Nepaprastai simplifikuoja problemas ir per daug generalizuoja pavienius faktus;
4. Visiška dokumentacijos stoka: nemini, kas sakė, kur, kada, kokia proga, kur parašyta, iš kur tos žinios paimtos, koks jų autoritetas, koks nuošimtis, kokios statistikos tai rodo;
5. Iš paties stiliaus tuojau matyti, kad priešas, o ne draugas, kalba, kurs neturi meilės tam dalykui, apie kurį kalba.

Koks turėtų būti atsakymas į tuos priekaištus? Pavyzdžiui, lietuviai nebuvo nei naciai nei komunistai, bet niekas negali užginčyti, kad tarp lietuvių būta ir nacių ir komunistų. Bet koks nuošimtis? Tai gali parodyti tik tikslios statistikos, kurių nėra. Tą patį galime pasakyti ir apie kunigus, einančius su ponija. Bažnyčia moko visus kunigus "omnibus omnia esse" — visiems būti visa, visus, be jokios išimties, vesti prie Dievo. Ne kunigų dalykas žemiškus turtus skirstyti ir dalinti, bet žinome, kad Bažnyčia mielai kanonizavo tuos dvasiškius, kurie net kielikus ir savo baldus bei drabužius išpardavinėjo, kad galėtų sušėlpti pavargėlius. Pasiskaitykite Šv. Karoliaus Boro-mėjaus arba Arso klebono gyvenimą. Kaip gyveno popiežiai, ar jie buvo ciesoriai ar ne, galima pamatyti iš Pastoriaus veikalo "Geschichte der Paepste".

Maišyti popiežių į mūsų liūdno atminties Vilniaus klausimą, tai man primena tą pageidavimą, kad kiti atėję tau kaštanus iš

KELIOS PASTABOS APIE LAIŠKUS CHRIZUI

Mielieji Bičiuliai,

Labai norėčiau tikėti, jog visi rašiusieji p. Chrizui patarimus vadovavosi grynios artimo meilės jausmais — norėjo padėti jam atstatyti šeimos laimę. Deja, vienas kitas laiškas gerokai sukretė tą mano tikėjimą. Kai kurie laišakai papylė su krikščioniška galvosena nesuderinamų minčių. “Laiškai Lietuviams” nusidėtų savo pareigai rodyti tiesų krikščioniškojo gyvenimo kelią, jei tas mintis praleistų be savo pastabų ir pataisų. Tad baigdamas p. Chrizo liūdną klausimą,

ugnies išimtų. Popiežius nesikišo į dviejų kaimyninių valstybių ginčus dėl Elzaso ir Lotaringijos. Popiežius nesikišo, kai dvi katalikiškos valstybės Italija ir Austrija ginčijosi dėl ribų. Bažnyčios misija yra dvasiška. Ji turi skelbti visiems Kristaus mokslą, neišeidama iš politinio neutralumo ribų. Kai nustatomos valstybių ribos, tada ji skiria nuncijus, tveria bažnytines provincijas, tuo visiškai, neparodydama, kad ji pripažįsta teisingu tų ribų nustatymą. Jei po kiek laiko tos ribos bus kitaip nustatytos, Bažnyčia nedelsdama prisitaikys prie naujų aplinkybių, žiūrėdama, kaip geriau galės padėti tikintiesiems, priklausantiems įvairioms tautoms ir įvairioms valstybėms.

Autorei patariame naudotis savo galva ir nesivaikyti vaikiškų ir nesubrendusių kokio nors laikraštuko idėjų. Man atrodo, kad autorės netikėjimo priežastys yra gilesnės kilmės. Jos religinės idėjos neišsivystė, nesubrendo, bet pasiliko primityviškame stovyje. Rimtų knygų skaitymas, savarankiškas problemų studijavimas ir nuoširdus maldos gyvenimas turėtų jai nurodyti kelią į Kristų, kurs yra kelias, tiesa ir gyvenimas.

J. Venckus, S. J.

paliesiu dar kai kurias vieno kito bendradarbio iškeltas mintis.

Nepakanka!

Žymus nuošimtis sprendė p. Chrizo problemą grynai iš žmogiškojo taško, vien tik natūralias priemones nurodė, nė žodeliu nepriminė Dievo malonės reikalingumo. Tai yra daugelio vedusiųjų pagrindinė klaida, ir todėl daug moterų suskyla, kad jų gyvenimo sunkenybių sprendimuose nedalyvauja Dievas. Nei laimingai normalus gyvenimas moterystėje, nei juo labiau, jos paviavų sprendimas neįmanomas be Kristaus apreiškėtų principų. Kaip kunigui, man yra labai skaudu matyti, kiek maža tikinčiųjų tesirūpina gerai susipažinti su tais Kristaus apreišktais dėsniais ir su koku dideliu nepasitikėjimu sutinka Bažnyčios nuostatus ir patarimus šeimai tvarkyti. Jie, net nesusipažinę, atstumia didžiausią Viešpaties paramą ir pasmerkia save nepasisekimiui. Belieka tik melsti Aukščiausį išgydyti tokį didelį žmonių proto aptemimą.

Ponios Aldonos laiške labai nemaloniai palietė mane šitie sakiniai: “Mes žmonos žinome, kad tiek tobulų vyrų, kaip Chrizas, iš viso, žemėje nėra”; ir: “Taip didžiomis p. Chrizo dorybėmis aš, iš viso, netikiu”. Šitie sakiniai yra labai skaudūs ir neteisingi. Tamsta, Ponia, atrodo, kalbate visų žmonių vardu. O kiek jų pažįstate iš arčiau? Kelių moterų vyrus tikrai giliai pažįstate? Tegū ir šimtą ar du šimtu pažintumėte, ir tai dar per maža tokiai plačiai išvadai pasidaryti. Šimtai ir tūkstančiai moterų galėtų paliudyti turinčios labai gerus vyrus, gal net geresnius už p. Chrizą. Man atrodo, kad šitokių sakinių parašėte kiek susijaudinus ir nepakankamai apsigalvojusi, o gal net ir iš tam tikro užgauto išdidumo: “ką čia vyras taip kaltina moterį! Aš

jam pasakysiu tiesos žodį! Ir ta tiesa išėjo gerokai sukrypusi.

Žemaitė:

Ir Tamsta nepakankamai išigilinote į p. Chrizo laišką. Jis nepateisina tokio aštraus Tamstos žodžio: “Chrizo meilė tikrovėje nėra meilė, o grynai egoistinė aistra, tik pridengiama poetų apdainuota meile”. Kodėl nepateisina, jau rašiau paskutiniame “Laiškų” numeryje, todėl čia nebekartosiu. Lieka tačiau panagrinėti viena kita Tamstos pabrėžta mintis. Rašote: “Jei žmogus tikrai myli, jam lengva aukotis bet kuriuo atveju. Vyrai aukotis nemėgsta. Jiems tik aistra ir “čerka” rūpi... Pasiaukoti tenka moteriai”.

Jei būtumėte parašiusi: “kas tikrai myli, tas gali labai labai pasiaukoti”, būtų tiesa. Bet yra netiesa, kad mylinčiam žmogui **“bet kuriuo atveju”** pasiaukojimas yra **lengvas**. Taip nerašytų nė vienas turėjęs progos atnešti gyvenimui tikrai didžių aukų. Kaip bebūtų galima kalbėti apie koki nors karžygiškumą, jei pasiaukojimas “kiekvienam atveju” būtų lengvas? Kristus taip mylėjo, kaip nė vienas kitas žmonių nemylės. Argi jo “Dieve mano, Dieve mano, kodėl tu mane apleidai” liudija, kad tas pasiaukojimas buvo lengvas?

Daugiau, ir Tamstos, kaip p. Aldonos, noriu klausti, kiek vyrų tikrai gerai pažįstate, kad jaučiatės galinti sakyti: “Vyrai aukotis nemėgsta... Pasiaukoti tenka tik moteriai”. Yra nepaprastai mėgstančių aukotis vyrų ne tik vienuolynuose, bet ir šeimos. Yra labai nemėgstančių aukotis moterų kaip ir vyrų. Ir vieni ir kitų pažįstu nemažai. Bet p. Chrizo problemai išspręsti tai ne tiek jau svarbu. Daug svarbiau yra tai, kad žmonės tuokiasi ne ta prasme aukotis, kokia Sveika manote! Kiekvienas doras ir nuoširdžiai žmoną mylįs vyras sutiks pasiaukoti, sutiks išsižadėti normalaus moterystės gyvenimo teikiamo džiaugsmo, **jei matys tam rimtą reikalą ir prasmę**, (pav., tikras neturtas, silpna žmonos sveikata ir pan.). Bet Chrizo atžvilgiu nėra jokios aukštesnės prasmės aukotis. Jam tenka tik nusileisti žmonos neteisėtiems kaprizams, savimylai ir užsispyrimui. Tai gali ir normalų vyrą tik pykinti, o ne jame užuojau-

tos bei pasiaukojimo nuotaikas sukelti. Vienas pagrindinių moterystės uždavinių kaip tik ir yra legaliu keliu nuraminti aistras, tai šv. Povilo žodis: “paleistuvystei išvengti tegul kiekvienas vyras turi savo moterį ir kiekviena moteris tegul turi savo vyrą” (1 Kor. 7, 2). Vadinasi, moterystė nėra Kūrėjo skirta suvaržymui savo aistrų ir kentėjimui sunkesnių pagundų už nevedusius. Šitokio pasiaukojimo reikalauti iš savo vyro, **be labai rimtos priežasties**, neturi teisės nė viena moteris. Tokie atsisakymai nuo savo pareigų gali pastūmėti vyrus į neištikimybę, į ištvirkimą. O juk iš žmonos rankų Viešpats pareikalaus vieną dieną vyro sielos!

“Chrizo žmonai”:

Tamsta **pasakėte daug karčios tiesos daugeliui vyrų**, bet abejoju, ar neprašovėte pro šalį. Ypatingai susimaišėte, beteisindama savo kūdikio nužudymą. Ir jei aš tuos paaiškinimus praleisčiau be jokių pastabų, atrodytų, kad kunigų leidžiami “Laiškai Lietuviams” pritaria negimusios gyvybės naikinimui.

Sakotės panaikinusi savo kūdikį dėl didesnės motiniškos meilės vaikui. “Paaukojau vieną, kad kitas turėtų motiną”. Vadinasi, Tamstos supratimu išeitų, kad kiekvienas naujagimis mažina moters motinišką meilę pirmesniems vaikams. Pagal Tamstos galvoseną keletos ar keliolikos vaikų motina jau nebebūtų mylinti motina!

Labai man nemalonu prieštarauti, bet, Mieloji Ponia, teisybės vardan tenka pasakyti : labai klystate! Gyvenimo tikrovė priešingai kalba. Šakelė dedama prie šakelės, šakalys prie šakalio, ne tik nemažina įkurtos ugnies, bet ją išaugina į didelį laužą. Kiekvienas naujagimis padidina moters motiniškumą, praplečia jos širdį didesnei meilei. Juo daugiau kartų moteriškė yra gimdžiusi, juo motiniškesnė ji yra.

Ne, ne! Neįtikinsite nė vieno sveikai galvojančio žmogaus, kad Tamsta nužudėte savo kūdikį, kad kitas turėtų geresnę motiną. Nejaugi rimtai manote, kad žudikė bus geresnė motina, už savo rankų vaiko krauju nesutepusią moterį! Norėčiau tikėti, kad Pati tuomi netikite, o tik bando- te kaip nors numalšinti savo graužiančią

sąžinę įvairiais filosofavimais. Tik vienas kelias tėra Tamstai į sielos ramybę: nuolankioje išpažintyje prisipažinti padarius baisiai apgailėtiną nusikaltimą ir nuoširdžia atgaila Viešpačiui atsilyginti.

Gal Tamstai būtų įdomu sužinoti, kokių išpūdžių padarė Tamstos laiškas kaikiurims draugėms? Štai viena jų rašo:

“Su dideliu susidomėjimu perskaičiau Tavo laišką, rašytą savo vyrui. Nustebau, pažinusi savo buvusią kaimynę ir pasiryžau aš Tau taip pat parašyti. Ar pameni, kai vieną pavasario popietę aš pas Tave užėjau ir radau Tave be galo susijaudinusią ir paraudusiomis akimis? Man Tavęs labai pagailo, nes žinojau, kad paskutiniu laiku lankė gydytoją ir blogai jauteisi. Mano dideliu nustebimui pasakei, kad gydytojas galų gale nustatė... nėštumą.

— Tai gerai, — atsakiau, nes pati jaučiausi be galo laiminga tokioje būklėje. Tu į tai per daug nekreipei dėmesio ir atsakei:

— Tu kaip sau nori, o aš jau ne! Užtenka man!

Bandžiau Tave perkalbėti, įrodinėdama, kad esi energinga (tokia tada ir buvai) ir vykdydama savo pareigą, be vyro pagalbos gali ištesėti. Drašinau Tave, kad Tau nėra ko bijotis, nes gimus mudviejų kūdikiams, aš turėsianti dvigubai daugiau už Tave. O amžius mudviejų buvo tas pats! Tik reikia daugiau pasitikėjimo Dievu, truputį daugiau pasiaukojimo.

Netrukus teko mudviem išsiskirti. O dabar noriu Tau pasigirti, kad mano geltonplaukė mažoji be galo gera, meili ir tikras džiaugsmas mano nelengvame gyvenime.

Jaučiu, kad, Brangioji, nerimsti, gal sąžinė priekaištuoja, nes ir laiške Pati sau prieštarauji. Rašai: “Ne vien duona žmogus gyvas”, o ir Pati juk tik “duoną” supratai, kad ryžais tokiam baisiam darbui. Jei gerai būtų supratus šiuos žodžius, būtų taip nepasielgus. Man atrodo, kad Pati dar gerai nesuvoki, ką esi padariusi ir blaškaisi ieškodama kaltininko...

Tik pagalvok: kalbi apie motinos meilę kūdikiui, neduodama jam išvysti pasaulio šviesos, užtrenkdama jam duris į amžinąją laimę! Juk Bažnyčia moko, kad be krikšto

mirę kūdikiai nematys Dievo veidas į veidą. Tu, nužudydama savo negimusį kūdikį, padarei didesnę nusikaltimą, negu būtum nužudžiusi gimusį. Suprask, jei Tu būtum nužudžiusi gimusį, teismas būtų galėjęs nubausti Tave ir šioje žemėje būtum atgailojusi už žmogžudystę, o pakrikštyto kūdikio siela būtų džiaugusis su Viešpaties angelais danguje. Dabar pati išvengei bausmės ir, užuot atgailavusi, kitą kaltini! Juk Tu nužudei tą patį kūdikį, kurio pirmas riksmas pripildo Tavo širdį neapsakomo džiaugsmo, kuris ištaria pirmąjį žodį “mama”, kurio nekaltos akys seka Tave lyg angelą sargą, kuris su didžiausiu pasitikėjimu Tau pasiveda, kuris nemokėjo dar paklausti: “Už ką, mama, mane žudai?” Gaila man Tavęs, bet padėti negaliu. O dar labiau gaila, nes šis Tavo augęs vaikas neduos nurimti Tavo sąžinei ir visada primins aną, iš Tavo kaltės pasaulio neišvysdusį.

Sakai esanti bejėgė užauginti vaiką, kai tėvas duoda tik išlaikymą. Mano miela, Dievas tverdamas moterį, žinojo motinos pareigas ir davė joms užtektinai jėgų toms pareigoms sąžiningai atlikti. Ir Pats žadėjo savo pagalbą, tik reikia ieškoti Jame.

Tik tu viena, su Dievo pagalba, gali dar gražinti savo šeimai laimę. Pirmiausia, gerai pažink save. Daug teks Tau aukotis, bet aukai ribų nestatyk, lygiai, kaip į kovą einąs kareivis yra ištikimas savo pareigoms, nors tenka ir gyvybę paaukoti.

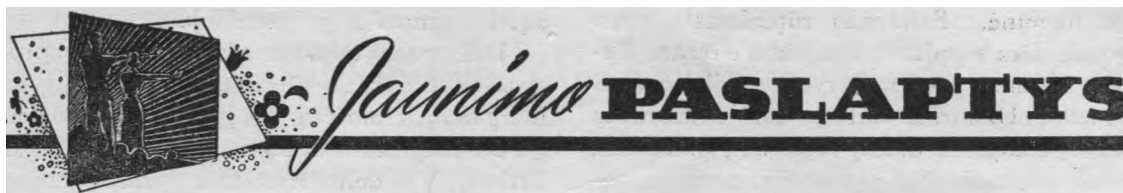
Linkiu Tau ištvermės!”

Šitas paprastutis laiškas yra normalių moterų išgyvenimų liudininkas, jau vien tik paskaičius apie negimusio panaikinimą. Tą skaudžią savo klaidą galėtumėte išpirkti, jei įstengtumėte nugalėti savo išdidumą, atsiprašyti vyro už didelę jam padarytą skriaudą ir sutikti gyventi normalų vedusių žmonių gyvenimą, nors ir tektų Tamstai daug ko išsizadėti, ką iki šiol labiau vertinai, už vyrą ir vaikučius.

Mano ir visų gyvo tikėjimo “Laiškų” skaitytojų maldos lydės Tamstą naujame grįžimo kelyje. Viešpaties gailėstingumas, vyro gera širdis ir vaikučių meilė bus gausus atlyginimas!

Jūsų

Kunigas Jonas

PASILIK LIETUVAITĖ!

Ne kartą tenka išgirsti sakant, kad Amerika yra ne tokia valstybė, kaip kitos. Paprastai valstybė susideda iš atskirų asmenų, atskirų tos pačios tautos individų. Amerika yra sudėta ne iš atskirų vienos tautos asmenų, bet iš atskirų įvairių tautų grupių. Įdomios yra šio pasakymo išvados. Valstybė, susidedanti iš atskirų asmenų, yra tuo tobulesnė, kuo tobulesni yra tie asmenys, kuo jų individuališkumas yra labiau išvystytas. Taigi, Amerikos valstybė turėtų būti tobulesnė tada, kai tos atskirų tautų grupės bus tobulesnės, kai jos palaikys savo papročius, kalbą, savo charakteristiką. Todėl galime sakyti, kad kuo geresnis busi lietuvis, kuo ištikimiau laikysiesi savo kalbos ir papročių, tuo geresnis busi ir amerikietis.

Jau kartą esame rašę, kad mes, patekę į svetimus kraštus, turėtume, kiek galima, prisitaikyti prie tos šalies gyventojų, bet neatsižadėti savo tautos gerų ir mums charakteringų papročių. Tai yra bendra taisyklė, bet jos pritaikymas praktikoje ne kiekvienam yra aiškus. Dažnai ateina redakcijai laišku, kuriuose klausiama, ar yra geriau mergaitėms dažytis ar ne, ar galima rūkyti, ar patartina nešioti kasas ar nuskirpti plaukus. Kai kurios mergaitės klausia, ar gali turėti kokios įtakos dorai mados, vienaip ar kitaip pasiūti drabužiai. Trumpai atsakysime į šiuos klausimus.

Rūkymas

Tur būt, nerasi nė vieno gydytojo, kurs sakytų, kad rūkymas nekenkia sveikatai. Jeigu jau yra nesveika būti dūmų prirūkusiam kambaryje, tai dar labiau turi būti nesveika tuos dūmus daug didesniu kiekiu traukti į burną ir į plaučius. Tabake yra nikotino, kurs yra gana stiprūs nuodai. Jei kasdien surūkysi po dvidešimt cigarečių, tai per savaitę iš jų susirinktų apie 400 miligra-

mų nikotino. Tokio kiekio pilnai pakanka nunuodyti žmogui. Rūkymas nors ir nėra tiesioginė kai kurių vidaus ligų priežastis, bet jis labai palengvina tas ligas gauti ir prailgina, o kartais ir visai negalimu padarotų ligų gydymą. Rūkymas pagreitina širdies plakimą, o širdies plakimo pagreitinimas silpnina žmogaus sveikatą. Tabako vartojimas turi neigiamos įtakos taip pat ir į kraujo spaudimą.

Taigi, žmogaus organizmui rūkymas yra kenksmingas. Moterims, kurių organizmas yra silpnesnis ir jautresnis, tabakas dar labiau kenkia. Ypatingai nėščioms moterims nepatartina rūkyti, nes tai kenkia ir kūdikio sveikatai.

Nuostabu, kaip tokiam nenaudingam ir net kenksmingam dalykui žmonės išleidžia didžiausias sumas pinigų. Tik Jungtinėse Amerikos Valstybėse per metus surūkoma už keturis bilijonus dolerių, tai yra du kartu daugiau, negu išleidžiama švietimo reikams. Amerikoje rūko du trečdaliai visų vyrų ir du penktadaliai moterų. Taigi, ir tarp moterų rūkymas čia yra labai paplitęs.

Ar verta mūsų lietuvaitėms jas sekti? Aišku, kad ne. Tai yra ne tik nesveika, bet ir labai negražu. Įsivaizduok lietuvaitę, apsiengusią tautiniais rūbais, su popirosu dantyse!.. Tai yra tikra karikatūra. Taigi, mielos sesės, nesekite blogų papročių, nekarikatūrinkite savęs, pasilikite tokios, kokios buvote Lietuvoje. Jus už tai labiau gerbs ne tik lietuviai, bet ir svetimtaučiai.

Puošimasis ir grožis

Nė vienas normalus žmogus nenori būti biaušus. Juk Dievas yra ne tik Gėris, Galybė, Išmintis, Meilė, bet ir Grožis. Žmogus turi būti panašus į Dievą, turi rūpintis savo grožiu. Žinoma, yra svarbiau sielos grožis, bet negalima užmiršti ir kūno, kurs yra sie-

los buveinė. Saikingas rūpinimasis kūno grožiu nėra nuodėmė, bet geras darbas. Tačiau žmonės, ypač moterys, tą saiką dažnai pameta. Užmiršta kitas, dar svarbesnes savo pareigas ir didelę laiko dalį praleidžia prieš veidrodį. Tai yra tuščia, nerimta, nenaudinga. Taip, net ir nenaudinga, nes jeigu jau tiek laiko reikia palaikyti grožiui, tai reiškia, kad to grožio visai nėra. Veltui vartosi dažus ir kitokias priemones. Teisingai patarlė sako: "Prausk varną, kiek nori, ji vis tiek bus juoda". Tikras grožis nėra grynai išorinis ir kūniškas dalykas. Dažnai yra sakoma: tas asmuo nėra gražus, bet labai simpatiškas. Tai yra teisinga. Kartais žmogus labiau patinka ir yra patrauklesnis ne savo kūno gražia sudėtimi, bet geromis dvasinėmis ypatybėmis. Jei tų dvasinių gerų ypatybių nebus, žmogus nebus patrauklus ir simpatiškas, kūno grožis gali tik iš pradžios labai trumpam laikui žmogų sužavėti. Ir gražiausia mergaitė, jei savo sieloje bus tuščia, atrodys, kaip krautuvės lange išstatyta gipsinė lėlė.

Tad dabar kyla klausimas, kokios priemonės palaikyti grožiui yra geros ir vartotinos, kokios vengtinės. Jeigu kokia nors priemonė būtų iš esmės bloga arba pavojinga tavo ar kito asmens dorai, be abejo, tokių priemonių vartojimas būtų neleistas, nuodėmingas. Pavyzdžiui, jeigu moterys dėvi taip pasiūtus drabužius, kad yra labai išryškinamos kai kurios kūno dalys, yra negerai. Jaunuoliams tai gali sukelti visokių nešvarių minčių. Bet čia, kaip ir visuose kituose dalykuose, reikia atsiminti, kad nuodėmė yra tik tada, kada žinai, kad tai yra bloga, galėtum to nedaryti, bet vis dėlto datai.

Veido dažymas ar plaukų kirpimas nėra iš esmės blogi dalykai. Taip pat nemanyčiau, kad tai būtų pavojinga kito asmens dorai. Nudažytas veidas ir nukirpta galva greičiau ne pagundas, bet tik pasibiaurėjimą kituose sukels.

Taigi, čia neina kalba apie nuodėmę, bet tik apie papročius — ar lietuvaitėms verta juos sekti ar ne. Lietuvaitė turi išlaikyti tai, kas jai yra charakteringa. Kasos, be abejo, yra lietuvių charakteristika. Esu girdėjęs ne kartą seseles sakant, kad jos mokykloje tremtines mergaites pažįsta iš ka-

sų, čia gimusios jų nenešioja.

Dažymasis taip pat nėra sektinas papročys. Bet dažytis lūpas taip jau daugelis mergaičių ir moterų yra įpratusios, kad jeigu tai mėgintum drausti, būtų nenaudingas darbas. Vis dėlto rimtiems vyrams geriau patinka tokios mergaitės, kurios visai nesi-
dažo. Kiekviena labiau žavi natūralūs, o ne dirbtinis grožis. O jeigu jau kuri nusidažo ne tik lūpas, bet veidą ir kojų bei rankų nagus, tai jau yra nerimta ir net juokinga. Būtų negarbinga, kad lietuvaitės taip save išstatytų kitų pajuokai.

Viena moteris pasakė, kad jeigu mergaitėi nepakanka vandens ir muilo palaikyti grožiui, yra aiškus ženklas, kad ji grožio neturi. Tai yra labai teisinga. Kiekvienas žmogus yra meno kūrinys, nupieštas Didžiojo Menininko. Meno galerijose brangius paveikslus reikia prižiūrėti: nušluostyti dulkes, nuplauti, saugoti nuo drėgmės. Bet jeigu prižiūrėtojas juos pradėtų "taisyti" ir tepti dažais, tai tik sugadintų.

Atsimink, kokios yra lietuvaitės, apdailuotos ir atvaizduotos mūsų gražiose dainose. Joms užteko natūralių gamtos priemonių palaikyti grožiui. Kitus sužavėdavo ir patraukdavo jų širdis ne kosmetikos priemonėmis, bet savo dora, nekaltumu, gražiomis dainomis bei giesmėmis:

"Po rasas kasas šukuoja,
Saulė jas džiovina;
Kai užgieda, uždainuoja,
Širdį sugraudina."

Tuštumas ir lengvapėdiškumas nėra vienai mergaitei netinka, bet ypatingai nebūtų dovanotinas Tau. Tik pagalvok, Tavo Tėvynė yra pavergta, Tavo seserys, ten pasilikusios, vargsta, kenčia, o Tu... Ne, nė nemanyk, kad esi laisva ir gali elgtis, kaip nori. Nuo pareigos nesi laisva. Žinok, kad, grįžę į Lietuvą, rasime neišsivaizduojamai baisią ir apverktiną padėtį. Ten dabar stengiamasi iš lietuvių širdžių išplėsti visa, kas jiems yra brangu ir šventa, yra niekinami ir pajuokiami mūsų papročiai. Tu grįžusi turėsi tuos papročius atgaivinti, turėsi į savo tautiečių širdis gražinti tai, ką jie be savo kaltės bus praradę. Bet kaip galėsi tai atlikti, jei ir Tu visa tai būsi praradusi, užmiršusi, bet praradusi iš savo kaltės !...

Juozas Vaišnys, S. J.

Didysis Moters Paskyrimas

Šio ir kitų dviejų būsimų straipsnelių mintys yra paimtos iš Graiville mergaičių apaštalavimo mokyklos profesorės Ganet Kalven knygelės "The Task of Woman in the Modern World".

Moters ir vyro skirtingų savybių reikšmė

"Svarbiausias dalykas kiekvienam kraštui yra, kad vyras būtų vyriškas, o moteris moteriška" (Chesterton). Jei taip tikrai būtų, pasaulyje viešpatautų socialinė tvarka. Visuomenėj, kaip ir kiekvienam organizme, harmonija yra pasiekama tik per įvairių skirtingų sąnarių bendradarbiavimą. Kiekvienas sąnarys, išpildydamas jam skirtus uždavinius, siekia bendro tikslo.

Didžiausias skirtumas žmonijoje, dar didesnis, negu tarp rasių ir tautų, yra skirtumas tarp vyro ir moters. "Dievas sutvėrė žmogų į savo paveikslą; į savo panašumą Jis sutvėrė jį; Jis sutvėrė vyrą ir moterį", sako Šv. Raštas. Šis skirtumas nėra vien fizinis, bet ir psichologinis, persunkias visą asmenį. Visa savo būtimi: protu, valia ir jausmais moteris labai skiriasi nuo vyro.

Vyras turi didesnių gabumų teorijai bei abstrakčiam galvojimui. Užtat moteris pralenkia jį savo praktiškumu. Ji daugiau pajėgia išigilinti į smulkmenas bei atskirus dalykus.

Vyras yra ambicingas ir mėgsta save aukštinti. Šita jo savybė stumia jį prie žygdarbių. Bet moteris yra apdovanota didesne kūrybine galia, didesne pasiaukojimo dvasia bei mokėjimu pasišvęsti. Šiomis ypatybėmis ji išlygina vyro vienpusiškumą.

Vyras labiau sugeba vadovauti, iš to kyla didelis jo troškimas valdyti. Moteris, sugebėdama labiau mylėti ir nesavanaudiškai pasišvęsti, sušvelnina ir išlygina šiuos jo palinkimus.

Taigi, vyras ir moteris yra taip sutverti, kad visose srityse juodu papildytų vienas kitą. Todėl labai yra svarbu, kad kiekvienas jų, pagal savo prigimties paskirtį, galėtų pasireikšti socialiniame gyvenime. Kiekvienas jų yra pajėgus savaip jį praturtinti. Pats esmingiausias dalykas žmonių bendruomenei, ypač krikščioniškajai, yra, kad vyras būtų vyriškas, o moteris moteriška.

Moteris turi būti moteriška

Socialinio gyvenimo sukrėtimai įvyksta, kai jame nelygiai ima reikštis vyriškos ir moteriškos ypatybės. Taip yra įvykę mūsų laikais. Paskutiniaisiais amžiais racionalizmo, liberalizmo ir kitų bedieviškų pakraipų įtakoje, Vakarų Europos civilizacija tapo daugiau vyriška, negu moteriška. Mūsų kultūra — save aukštinančio vyro kultūra. Intelektualinėse srityse viešpatuoja vyro protas ir mokslinis metodas, o biznyje ir politikoje — veržimasis į galybę ir valdžią. Visur gyvenime yra pastebimas didelis nepriklausomumas nuo Dievo.

Todėl šiais laikais mums reikia gilių, ne paviršutiniškų moterų, kurios suprastų savo didįjį paskyrimą ir pajęgtų žmonijoje atstatyti lygsvarą. Reikia, kad žmonija pajustų gaivinančias didžiųjų moteriškų dorybių sroves: meilės dvasią, užuojautą kenčiantiems, didžiadvasišką pasiaukojimą artimui.

Pagrindinis moters uždavinys mūsų laikų santvarkoje yra surasti ir suvaidinti savo moterišką vaidmenį žmonių bendruomenėje. Atnaujinimo darbe svarbiausias dalykas yra teisingas atsakymas į šį klausimą: koks yra moters vaidmuo socialinėje santvarkoje.

Moters visuotinė misija

Svarbiausia moters paskirtis yra būti žmonijai gyvu pavyzdžiu, kaip reikia pasišvęsti Dievui, mylėti Jį visa savo širdimi, visu protu, visomis jėgomis ir šia meile spinduliuoti kitiems. Tiesa, kiekvienas žmogus yra sutvertas Dievo meilei ir pasišvęstas Jo garbei, bet čia yra ypatinga moters paskirtis — būti vyrui pavyzdžiu ir vadovu šventumo kelyje. Mat, kiekviename žmoguje pasirodo du pagrindiniai palinkimai: veikti ir mylėti. Paskutinis yra stipresnis moteryje. Visais amžiais žmonija pripažino, kad moters gyvenimo meilė vaidina didesnę vaidmenį, negu vyro. Kiekviena moteris, kai ji žvelgia į savo širdį, jau čia ten esantį gilų troškimą pilnai pasiaukoti meilei.

Santykiuose su Dievu ji turi išpildyti mylimosios rolę — visiškai pasišvesti Jo valiai. Kristus dažnai lygina žmogaus santykius su Dievu, lyg sužieduotinės su sužieduotiniu: žmogaus siela yra Jo sužieduotinė. Moteris, turėdama daugiau įgimtų savybių vaidinti sužieduotinės rolę — pasiaukoti meilėje — krikščionybėje virsta pasišventimo simboliu. Šios savybės padaro ją tinkamesnę žmogaus antgamtiniam pašaukimui. Taigi, moters misija yra vesti žmoniją prie Dievo, pačiai tampant visiško Jo valiai pasišventimo pavyzdžiu.

Šis moters, mylimosios, pasišventimas yra labai svarbus — jis atveria kelius Dievo malonei pasaulyje. “Pasaulis gali būti pajudintas vyro jėga, bet jis susilaukia tikros palaimos tik per moterį” (Gertrude von Le Fort). Pirmiausia šie žodžiai tinka Švenč. Mergelei Marijai. Joje ši visuotinė moters misija tobuliausiai išsipildė. Jos nuolankusis “tebūnie” yra tobulas tvarinio pasivedi-

mas Dievui. Per šį pilną pasišventimą pasaulin įžengia tikroji palaima. Kas pasakytą apie Mergele Mariją, gali būti pritaikyta kiekvienai moteriai, kalbant apie jos paskirtį žmonijoje.

Kiekvienas moters veiksmas turėtų būti Marijos “tebūnie” atgarsis. Tik tada ji taps dieviškosios palaimos šaltiniu visai žmonijai. Ji bus ne tik fizinė, bet ir dvasinė žmonijos motina. Kas apskaičiuos kultūrinės vertybes, kurias suteikė žmonijai kilniosios moterys, padarydamos įtakos didiesiems vyrams? Atsiminkime tik Moniką ir Augustiną, Scholastiką ir Benediktą, Beatričę ir Dantę bei daugelį kitų.

Taip, moters įtaka žmonijoje yra labai didelė, nors ir nelengvai pastebima. Kai ji nustoja vaidinusi savo dvasinės moters rolę, visa kultūra tampa nepadori, materialinė, praradusi švelnumą ir grožį.

V. Gutauskas, S. J.

GARBĖ BŪTI DARBININKU

Vertėjo pastaba. Šio straipsnio autorius T. Viktoras Dillard, žymus prancūzų jėzuitas jaunimo auklėjimo ir kitose srityse, persirengęs darbininku, praėjusiojo karo metu atvyko Vokietijon. Čia jis virš šešių mėnesių slapta veikė savo deportuotų tautiečių tarpe, pats dirbdamas kartu su jais fabrike. Po to vokiečių slaptosios policijos buvo suimtas ir nusiųstas į Dachau koncentracijos stovyklą, iš kur nebuvo lemta jam grįžti. Įdomiai aprašė savo pažiūras į fizinį darbą, kurio iki to laiko nebuvo bandęs.

Daugiau negu šešis mėnesius turėjau nepaprastą laimę, kiek tai pajėgiau, pagyventi darbininko gyvenimu. Sakau: kiek pajėgiau, nes iš tikrųjų darbininkas nebuvo ir negalėjau būti. Tai man pasidarė aišku iš kitų laikysenos: jie niekad neskaitė manęs vienu iš savo tarpo, visiškai sau lygiu. Visos mano pastangos, kad rusas elektrikas Meko, su kuriuo kartu dirbau, vadintų mane “tu”, buvo pernėk; vis kažkas jį nuo to sulaikydavo. Palengvėle supratau, kad jų tiesa. Mastas, kuriuo kultūra, bendrai paėmus, matuojama, darbininkui netinka. “Garbė būti darbininku” — ką tai reiškia, dabar

visai kitaip patyriau, negu seniau iš prakalbų ir eilėraščių.

Kad būčiau tikras darbininkas, reikėjo turėti atitinkamai išvystytas ir išlavintas fizines jėgas. Darbo žmogus naudoja ne vien savo rankas; ne, jo visas kūnas įtrauktas į kovą, į tą įtemptą ir žavinčią kovą su medžiaga. Tik kai prie lydymo aparato ugnies apsideginau akis, kai mano ausys apsiprato su kurtinančių mašinų ūžesiu ir kūjų trenksmu į plieno skardą, kai kojos ir keliai įprato laiptoti po sunarpliotus metalo griaučius, kai reikėjo įtempti visus raumenis varžtui prisukti, kai krūtinė išmoko alsuoti aštriomis metalo dulkėmis perpildytu oru, kai mano reumatizmu sergančiam, dabar dar įvairiais randais pagražintam kūnui teko nesyk pakelti tikrai pavojingą skersvėjį — tik tada supratau, kad būčiau buvęs kitoks, negu dabar esu, jei su visa tuo būčiau susidūręs nuo pat savo vaikystės, ir mano savijauta būtų buvusi visai kitokia. Reikia pačiam pabūti instrumentu

toje daugiainstrumentinėje simfonijoje, kad patirtum, jog rankos negali visada būti švarios ir panagės pavyzdinčiai sutvarkytos, išsialyvavus jas mašinų tepama alyva. Ten turėjau laikyti Mišias baisiai atrodančiomis, tačiau pergalės pilnomis rankomis. Turėdamas tokias rankas, nepanaudosi nosinės; reikės ranka nusišnypšti. Supratau, kad nusispiauti ant grindų — tai instinktyvi organizmo priemonė pašalinti, kas jam nereikalinga; kad higiena — nuopelningas, bet daugeliui neprieinamas liuksusas. Senasis Dory, dirbęs kartu su manim prie lydymo aparato, galėjo nenudegdamas ranka paliesti raudonai žėrinčius ištirpusio metalo lašus; jis su tuo buvo per visą gyvenimą apsipratęs.

Atsimenu, kaip kartą žiemos metu teko taisyti motorą ant vieno kraštutinio sustumiamojo tilto. Dirbti reikėjo aukštai; žiauriai žvarbus vėjas mane visą kiaurai pergėrė. Turėjau dviem pirštais atsukti mažus varžtus, kurie vargu leidosi sukami. Jei nebūčiau kas penkios minutės lipęs kopėčiomis žemyn ir ten skubokai sušildęs rankų ant puodo žarijų, nebūčiau įstengęs pabaigti; dar ir po to ilgai ašarojau ir veik negalėjau pajudėti iš šalčio. Vėliau teko matyti, kaip Meko taisė tą patį motorą. Jis išverdavo: buvo prityręs. Be to, jis rusas. Jo žinota ir kaip galima savotišku, bet tikrai daug pagelbstinčiu būdu susišildyti pirštus: braukti jais per plaukus. Nuo seno buvo darbininkas.

Jei tiesa, kad dvasia daug priklauso nuo nuotaikos, nieko stebėtina, kad darbo žmogaus nuotaika ir minčių pasaulis visada paliks filosofui ir mokytojui svetimas. Su kuo tas minčių pasaulis susiduria, to ir formuojamas. Reikia pabūti darbininku, norint suprasti medžiagą, jos grožį ir gyvybę. Ir medžiaga yra gyva. Anksčiau to nežinojau.

Mano, elektros monterio, srityje tą jos gyvenimą buvo galima geriau, negu kur nors kitur, pajusti. Man atrodė, kad kiti kartu dirbusieji tai taip pat buvo patyrę. Mašina turi savo sielą, savo išsireiškimo būdą, savo šlamesį, kurio niekas kitas negirdi, kaip tik jos prižiūrėtojas, savo skausmą išreiškiančius garsus, savo kaprizus ir keistus įpro-

čius. Tarp jos ir jos valdovo išgyvena tyli tarpusavio sutartis, vidinis bendradarbiavimas; vienas pripranta prie kito. Darbininkas dirba ne kiekvienu pasitaikiusiu įnagiu, nors tai būtų vienas iš pačių paprasčiausių, o savuoju, su kuriuo jo ranka nuo seno tartum susituokusi. Kai kas pasakys, kad tai fantazavimas, dailiosios literatūros kūrimas. Tačiau man atrodė, jog čia slypi kažin kas gilesnio, jog Kristus ne atsitiktinai išsirikto darbininko luomą. Jis mylėjo medį, buvo pažinęs visas jo paslaptis: per dvidešimt metų juodu kasdien susitikdavo, Jis gimė prakartėje ant medžio ir mirti norėjo, jį, savo brolių, kruvinai apkabinęs. Šiandien Jis būtų aistringai pamėgęs geležies lydymą, mašinų dalių remontavimą, darbą prie tekimo staklių ir šituo būdu būtų susidraugavęs su medžiaga, kurios visas paslaptis pažino lygiai gerai, kaip ir vėją, audrą, jūros žuvis. Sugedusios mašinos dalies pataisymas — toks pat džiaugsmo šaltinis, kaip ir meninė kūryba. Pamenu, kaip kartą elektrinė lydymo mašina nuslydo, bevežant ją sustumiamuoju tiltu, ir nukrito iš dešimties metrų aukščio. Štai guli ji, pasirėmusi ant dviejų užpakalinių ratukų, it sergąšuo. Meko norėjo prapliupti juoku, išvydęs ją tokioje pozijoje. Ištisas tris dienas be persoto reikėjo remontuoti. Viena dalis po kitos buvo sutaisyta: ratai, rėmai, ašis, varžos kondensatoriai. Visa sumontavę, atsargiai bandėm ją vėl padaryti gyvą. Įjungėme srovę: iš pradžių visiškai neveikė, paskui vis dar sutrikdavo. Meko, prityręs specialistas, visa kuo tiksliausiai sutvarkė, taip kad vėl buvo galima be priekaišto lydyti. Kai ji vėl pradėjo kaip reikiant zyzti, mes abu jutome neišpasakytą džiaugsmą, prikėlę tą lavoną gyvenimui, jautėmės įkvėpę tam įrankiui gyvybę. Džiaugėmės, kaip džiaugiamasi, užgimus kūdikiui. Šitas tėvo jausmas darbininko sieloje yra, gal būt, vienas iš stipriausių, kuriuos man teko pažinti. Atrodė, galėčiau taip, po daugelio metų grįžęs, tuoj pat pasakyti, ar dar tebeveikia mano padarytos arba sutaisytos mašinos dalys, nes jos visos — mano vaikai, ne, aš negaliu apie jas galvoti, neapimtas darbininko pasididžiavimo jausmo. Kristus, grįžęs į Nazaretą, tikrai bus užmetęs akį ant vienos ar kitos sijos, kurią su ypatinga meile

padarė, paklausęs kokią Jokūbą ar Gedeoną, kaip besilaiko jo padarytas arklas.

Anksčiau klausdavau savęs, kaip ten gali vykti darbas Vokietijos įmonėse ir fabrikuose, kurių darbo personalas taip be galo margai sumaišytas: iš rusų, serbų, lenkų, italų, prancūzų ir kitų tautų. Kai pats tai savo akimis pamačiau, man pasidarė aišku, kad ryšys, jungiąs visus tuos žmones, buvo ne jų darbo tikslas — apie jį, savaime aišku, nuomonės skyrėsi — bet paprasčių paprasčiausia darbo žmonių draugystė su medžiaga; tai tartum koks gyvas kūnas, kuriam darbas buvo siela. Kai matydavau, eidamas koridorium pro atskiras sales, kaip trys žmonės — rusas, vokiečiai ir prancūzas — drauge kalė varžtams galvas, kai stebėdavau jų judesių sutarimą ir harmoningą kūjo dūžių skambesį, galvojau sau, kad virš visų susikalbėjimo kliūčių stovi savotiškas darbo solidarumas; kad medžiagos ryšys yra, gal būt, lygiai galingas, kaip ir dvasinis. Darbo internacionalas nėra vien marksistinė teorija, bet apčiuopiama realybė. Šitam medžiagos nepermatomumui nugalėti, tą medžiaginę draugystę paversti meilės draugyste, turėjo ateiti pas mus Kristus, būti darbininku ir priimti duonos pavidalą Eucharistijoje: be Jo žmonės lieka stovėti ties pačia medžiaga, nesuprasdami jos sielos. Nužeminę ją, prieš gamtos dėsnius priversdami tarnauti mirtį nešantiems įrankiams, jie taip pat geba sudarkyti jos vienyjantį veikimą, pajungdami nesutarimui ir neapykantai plėsti. Tai paties Dievo išniekinimas, nes medžiaga yra kažkas šventa.

Tas medžiagos ir jos vienyjančios užduoties atidengimas atskleidė man naujų akiračių, kur galėjau rasti eilę naujų vertybių, kurių buvimą anksčiau vos tenujaučiau. Darbo hierarchija nėra paprastas jį atliekančios jėgos, autoriteto, ir tik jau ne teismo keliu išsprendžiamas klausimas. Aš čia nekalbu apie oficialią prižiūrėtojų, vedėjų, inžinierių ir kt. hierarchiją. Turiu minty tuos, kurie fabrike, įmonėje laikomi gerais darbininkais. Jiems duodamas atlyginimas ne visada atitinka jų vertę. Išskyrus darbą, juose, gal būt, nebėra nieko brangintina; jie gali būti žiaurūs, girtuokliai, pasileidę. Tačiau prie darbo, savo vietoje, jie visai kiti, tartum persimainę: čia jie išmin-

čiai. Nei medžiaga, nei įrankis jiems nebeturį jokių paslapčių; savo darbe, darbo atlikime jie tiesiog daro tikslumo stebuklus. Reikia savo akimis tai pamatyti, kad tikėtum, jog tuos stebuklus žmogaus ranka padarė. Jų diagnozė niekad nebus klaidinga, jų praktika nemažesnė už garsiausių chirurgų, jų rankos padarys mažiausius gėlių dirbėjos judesius, jie — menininkai, meta-
lo menininkai. Aš tartum tebematau storą Mejerį, lyg kokią didžiulę patranką mūsų tarpe, kuri visada šaukdavo, prireikus kur nors atlikti tikrai painų darbą. Jis taip meistriškai sulydydavo mano pertrumpas plonytes vario vielas, kad sudūrimo vietos, vos nepasakiau: rando, jokių būdu nebūdavo galima rasti. Arba anas elektrikas iš Huhamo, kuris laikas nuo laiko ateidavo į mūsų įmonę ir akimirksniu sutvarkydavo kebliausius aukšto įtempimo srovės sutrikimus. Ir dar daug kitų! Jie visi užsipelno pagarbą, kurią retai kas teparodo, išskyrus mažą ratelį tų, kurie mato jų darbą. Kitiems jie dažniausiai nepažįstami, klaidingai suprasti, kartais be jokios žmogiškos vertės laikomi. Kiti, švariomis rankomis ir akinančiais baltomis apikaklėmis sveikinami "mielais meisteriais", apsikabinę blizgančiais ordonais, leidžia save reklamuoti, o jie lieka net savo žmonos ir vaikų, net savo draugų nepažinti, nes jie tėra medžiagos virtuozai; o juk ir šitoks darbas žmogų kilnina, yra kūrybingas, kartais tiesiog genialus.

Reikia tai pergyventi, kad suprastum, jog Dievas galėjo tapti stalium.

Išvertė A. Tamošaitis, S. J.

Atsiųstos paminėti knygos

1. Vincas Ramonas. Dulkės Raudonam Saulėleidy. Romanas. Išleido LKSD Liet. Knygos Klubas Čikagoje 1951 metais.

2. Dr. Jonas Balys. Lietuviškos Pasakos. II leidimas. Išleido LKSD Liet. Knygos Klubas, 2334 So. Oakley Avė., Chicago 8, 111., 1951 m.

3. Prof. Dr. L. Gonzaga da Fonseca. Marija Kalba Pasauliui. Išvertė kun. M. Vembrė. Boston, 1951 m.

PAPRASTUMAS — GROŽIS

Ne vienas skaitytojas yra rašęs redakcijai, kad jam nepatinka rožančius. Juk tai esanti per daug paprasta malda, gal tinkanti tik visai bemoksliams. Argi nenuobodu kelias dešimtis kartų vis kartoti tas pačias maldas? Trumpai atsakome, kad paprastume yra grožis. Kaip motinai nenusibosta, kai vaikas jai visuomet kartoja “mama”, taip ir Marijai nenusibos, kai mes kūdikiškai į ją kreipiamės, kalbėdami tą jos gražiausią maldą. Čia dedame T. Venckaus straipsnį, paaiškinantį rožančiaus reikšmę ir vertę.

Redakcija

Yra daug žmonių, kurie turi įprotį kasdien kalbėti rožančių. Man pačiam ne kartą teko sutikti Washingtone, Georgetowne Universiteto parke studentus ir mokslus baigusius daktarus su rožančiu rankoje. Daug yra labai išsimokslinusių žmonių, kurių geriausias draugas ir nuolatinis palydovas yra rožančius. Vyrai jį nuolat nešioja kišenėje, moterys rankinuke. Spalių mėnesį dar labiau paplinta rožančiaus kalbėjimas, nes daugelyje šeimų ir bažnyčiose jis yra kalbamas bendrai. Gal kai kam bus įdomu sužinoti, dėl ko spalių mėnuo tapo rožančiaus mėnesiu.

Turkai buvo labai išsigalėję Europoje. Jie, būdami musulmonai, labai neapkentė krikščionių. Krikščioniškosios tautos atsidadūrė didžiausiame pavojuje, jų laivai jau nebegalėjo pasirodyti Viduržemio jūroje, turkai juos tuojau pagrobdavo ir juose esančius žmones padarydavo belaisviais, priversdami irkluoti jų laivus. Ilgainiui padėtis pasidarė nebepakenčiama, ir visi įsitikino, kad kova buvo neišvengiama.

Popiežiui tarpininkaujant, krikščioniškosios tautos susijungė į “Šventąją Lygą”. Bendromis jėgomis buvo suorganizuotas laivynas. Istorikai sako, kad buvo iki 300 laivų. Turkai turėjo beveik tą patį skaičių laivų, bet jie buvo daug geresni, negu krikš-

čionių. Užtat turkų kariuomenė buvo daug skaitlingesnė. Krikščionys turėjo apie 80 tūkstančių kareivių, o turkai apie 120 tūkstančių.

Spalių mėnesio 7 dieną, anksti rytą, prasidėjo kova. Ji buvo nepaprastai smarki. Iš abiejų pusių kovota nepaprastu įniršimu ir didele drąsa. Turkų žuvę apie 25 tūkstančius, o krikščionių apie 8 tūkstančius. Laimėjo krikščionys. Tai yra garsusis “Laimėjimas prie Lepanto”, kurs įvyko 1571 metais, spalių mėnesio 7 dieną.

Kai kariai kovėsi, visas kitas likusis krikščioniškasis pasaulis su rūpesčiu ir baimė laukė, kuo ta kova pasibaigs. Buvo įsakytos viešos maldos ir atgailos. Šv. Tėvas prašė Rožančiaus Draugijos dieną ir naktį nepaleisti rožančiaus iš rankų Romos bažnyčiose. Nepaprastas džiaugsmas pripildė visų širdis, kai pasiekė žinia apie krikščionių pergalę. Žmonės verkė iš džiaugsmo. Bažnyčiose giedojo “Te Deum laudamus”. Turkų galybė pasibaigė, jie daugiau jau nebevaldė Viduržemio jūros. Šiandien sunku ir įsivaizduoti, kas būtų atsitikę su krikščionimis, jei turkai tada būtų laimėję.

Bažnyčia laikė tą pergalę, kaip Dievo Motinos atsakymą į rožančiaus maldas. Popiežius įsteigė Šv. Rožančiaus šventę, kuri turi būti kiekvienais metais švenčiama spalių mėnesio pirmąjį sekmadienį. Į lauretaniškąją litaniją tada buvo įdėta “Krikščionių Pagalba, melski už mus”. Nuo to laiko žmonės pradėjo ypatingai gerbti ir branginti rožančių, kaip gerą priemonę apsiginti nuo viešųjų nelaimių, kurios spaudžia krikščioniškąjį pasaulį. Visa eilė popiežių, ypač Leonas XIII, iškelė rožančiaus vertę. Ir dabartinis popiežius Pijus XII neseniai visam pasauliui parašė laišką, kuriame ragina žmones kalbėti rožančių, kad grįžtų į pasaulį vienybė ir taika.

Kaip anais laikais grėsė Koranas su pus-

mėnuliu sunaikinti kryžių ir visą krikščioniškąją civilizaciją, taip šiandien gresia komunizmas su raudona žvaigžde užimti kryžiaus vietą pasaulyje. Šiurpu darosi, tik pagalvojus, kas tada beliktų iš mūsų laisvės garbinti Dievą ir mylėti savo artimą, jei piaučias ir kūjis pradėtų viešpatauti, jei krikščionys pralaimėtų kovą. Anais laikais Popiežiui pasisėkė suorganizuoti "Šventąją Lygą" prieš turkus, dabar jis, neturėdamas jokios žemiškos valdžios, organizuoja maldos ir rožančiaus lygą prieš Dievo ir žmogaus priešus.

Yra daug žmonių, kurie kasdien kalba rožančių ir jį myli, bet vis dėlto pasitaiko nemaža ir tokių, ypač iš inteligentų, kurie mano, kad rožančiaus maldoje yra per maža įvairumo, nes reikia dešimtis ir šimtus kartų kalbėti vis tas pačias maldeles. Bet čia kaip tik ir yra rožančiaus vertė. Rožančius nebūdamas komplikotas, kaip tik ir tinka įvairiausioms progoms, kur kitos maldos, būdamos sudėtingesnės, netiktų.

Rožančių galima kalbėti kelionėje, autobuse, traukiny, laive, kada kratymas ar tamsa neleidžia skaityti arba kada po dienos darbų išėini į parką ar į sodą, kada sirguliuoji, kada akys mirga, paėmus knygą, o rožančių vis dar gali paimti, vis dar keletą sveikamarijų gali sumegzti. Tokiu būdu neleidži laiko veltui; kalbant rožančių, gali ateiti viena kita gyvenimiška mintis, kuri įneš ramybės į chaotišką sielą. Gal kaip tik tokiems momentams Dievo Apvaizdos rožančius ir yra duotas.

Kiti sako, kad kalbant rožančių, ateina daug išsiblaškimų, kad negalvoji apie tai, ką kalbi, kad mintys skraido kitur. Bet nereikia manyti, kad visuomet tos pašalinės mintys jau yra blogos. Kalbant rožančių, galima apie viską galvoti, kas turi bent šio-ki toki, nors ir tolimesnį religinį atspalvį. Pavyzdžiui, ūkininkas, išėidamas iš namų, pradeda kalbėti rožančių. Bekalbėdamas nueina į savo laukus. Vasarojus auksuotas, kuo puikiausias. Jis džiaugiasi, kad bus gražios duonelės šeimai ir dėkoja Dievui, kad javai taip gerai užderėjo. Ir vėl šnibžda "Sveika Marija", kol nueis į kitą vietą, kur ganosi gyvuliai. Jis paglostys karvutę, perbrauks žirgū per karčius ir vėl tęsia savo "Sveika Marija". O gal jau bus priėjęs

prie "Garbė Dievui Tėvui..." Kokia graži sintezė, koks gražių ir sveikų jausmų auklėjimas! Viskas čia plaukia viena kryptimi — į Dangų. Jam viskas yra viena nuolatinė giesmė: ačiū Dievui už dosnumą, už giedrą rytą, už pavasario grožį...

Štai kitas vaizdas. Pasiimi rožančių ir eini į sodą. Kalbi "Sveika Marija". Štai tave sužavi gražios gėlės, lelijos, rožės, rūtos. Atrodo, kad negali nuo jų pasitraukti, jų nepalietę. Bet ir nėra reikalo trauktis. Jas palieti ranka, pauostai. Kaip skaniai kvepia!... O lūpos šnibžda: "Sveika Marija, malonės pilnoji..." Mums krikščionims ir rūtos, ir rožės, ir lelijos ir Marija, tai viena ir ta pati giesmė, ta pati malda.

Kažkoks šventasis yra pasakęs, kad palaimintas tas darbas, kurs prasideda ir baigiasi su "Sveika Marija". Yra sakoma, kad šių laikų žmogus trečią savo gyvenimo dalį praleidžia belaukdamas. Lauki gydytojo prieškambarėje, lauki valdžios įstaigose, lauki traukinio išėinant, lauki autobuso. Visur lauki. Tas daugelį nervina. Tokiose aplinkybėse negali užsiimti jokiū rimtu darbu. Gal akimis tik permeti didžiausias laikraščių antraštes, prie sienų priklijuotus skelbimus. Bet dažniausiai tai bus tik paraginimas pirkti "Coca Cola" arba "Chesterfield". Tau visiškai tai neįdomu. Nuobodžiauji. Žmonių širdies žinovai sako, kad tokiose aplinkybėse rožančius esąs labai geras draugas. Tada žmogus žinai, kad be reikalo laiko negaišini.

Bet kai kurie bijo, kad žmonės neišjuoktų, jei pamatys tave su rožančiu rankoje. To nereiktų bijoti, bet jeigu jau kas bijo, tai gali taip rožančių rankoje laikyti, kad kiti visiškai nepastebės. Reikia tik noro, o kelią ir būdą visuomet rasi.

Kažkas yra pasakęs, kad jeigu nori sužinoti pasaulio paslaptis, tai studijuok žmogaus širdį. Moderniojo žmogaus širdis yra labai įdomi. Ji yra padalinta, žmogaus norai ir siekimai yra labai įvairūs, vienas kitam priešingi. Yra sakoma, kad dabartinio žmogaus širdis svyruoja tarp šventojo ir nusikaltėlio. Kai kas mano, kad yra didelis ryšys tarp rožančiaus ir žmogaus širdies palinkimų išlyginimo, suvienodinimo bei nuraminimo. Ar nevertėtų pamėginti?

J. Venckus, S. J.